स्याङ्जा जिल्लाको कालीगण्डकी गाउँपालिका वडा नं. ५, ६ र ७ मा प्रचलित लोकगीतको अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत नेपाली विषयको
स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दशौं पत्र (५४०-१)
प्रयोजनका लागि प्रस्तुत

शोधपत्र

प्रस्तोता
सीता न्यौपाने
परीक्षा रोल नं. ९५८०००१ (२०७४) (प्राइवेट)
त्रि.वि.द.नं. : ९-२-५११-५२-२०१०
स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्ष
नेपाली विभाग
पृथ्वीनारायण क्याम्पस, पोखरा
२०७५

शोध निर्देशकको सिफारिस

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय नेपाली विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दशौं पत्र (५४०-१) को प्रयोजन हेतु प्रस्तुत गरिएको "काली गण्डकी गाउँपालिका वडा नं. ५, ६ र ७ मा प्रचलित लोकगीतको अध्ययन" शीर्षकको शोधपत्र छात्रा सीता न्यौपाने (प्राइभेट परीक्षार्थी) ले मेरो निर्देशनमा सम्पन्न गर्नु भएकोले नियमानुसार आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि पृथ्वीनारायण क्याम्पस नेपाली विभागमा सिफारिस गर्दछु ।

मितिः वि.सं. २०७५/१२/१९

सन् ०२/०४/२०१९

....

(नारायण प्रसाद न्यौपाने)

शोध निर्देशक

उप-प्राध्यापक

नेपाली विभाग

कृतज्ञता ज्ञापन

स्याङ्जा जिल्लाको कालीगण्डकी गाउँपालिका वडा नं. ५, ६ र ७ मा प्रचलित लोकगीतको अध्ययन शीर्षकको यो शोधपत्र त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय अन्तर्गत नेपाली विषय स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्षको दशौं पत्र (५४०-१) को प्रयोजनको लागि तयार पारिएको छ। यस शोध अध्ययनका क्रममा सार्थक रुप दिन अमुल्य योगदान दिने शोध निर्देशक गुरु उप-प्रा.नारायणप्रसाद न्यौपानेप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु। शोध अध्ययनको क्रममा आवश्यक सरसल्लाह र अमुल्य सुझाव दिनुहुने नेपाली विभागका विभागीय प्रमुख सह-प्रा.कृष्णप्रसाद पौडेलप्रति हार्दिक आभारी छु। त्यसैगरी शोध अध्ययनका लागि उर्जा प्रदान गर्नुहुने विभागका सम्पूर्ण प्राध्यापकहरु प्रति कृतज्ञता प्रकट गर्दछु। शोध अध्ययनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय पुस्तकालयप्रति हार्दिक धन्यवाद प्रकट गर्दछु।

लोकगीत जस्तो गरिमामय विषयको खोजी गरी अनुसन्धान गर्ने प्रेरणा मेरो पिताजी श्री थानेश्वर न्यौपानेबाट प्राप्त भयो उहाँ लगायत सम्पूर्ण परिवारका सदस्यहरु प्रति हार्दिक कृतज्ञ छु। प्रस्तुत अध्ययन सम्पन्न गर्न हौसला दिंदै सामग्री उपलब्ध गराइदिनुहुने मित्रहरु, स्याङ्जा कालीगण्डकी क्षेत्रका सम्पूर्ण बुवा आमा, दाजुभाई, दिदीबहिनीहरु लगायत प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग पुऱ्याउने सबैलाई हार्दिक धन्यवाद प्रदान गर्दछु।

अन्त्यमा यस शोध लेखनलाई यथासमय कम्प्यूटर टङ्कन गरी सहयोग गर्ने क्विक कम्प्यूटर सर्भिस पोखरा - १, बगरका प्रो. श्री पुष्पराज पौडेलप्रति धन्यवाद प्रकट गर्दछु। प्रस्तुत शोधपत्रमा समाविष्ट सन्दर्भग्रन्थ एवं लेखरचनाका स्रष्टा एवं सहयोगी सबैमा हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दै आवश्यक मूल्याङ्कनको लागि यो शोधपत्रलाई पृथ्वीनारायण क्याम्पस, नेपाली विभाग समक्ष प्रस्तुत गर्दछु।

मितिः वि.सं. २०७५/१२/१९

सन्: ०२/०४/२०१९

सीता न्यौपाने

परीक्षा रोल नं. ९५८०००१ (२०७४)

(प्राइवेट परीक्षार्थी)

त्रि.वि.द.नं.: ९-२-५११-५२-२०१०

विषय सूची

शोध निर्देशकको सिफारिस पत्र

स्वीकृति पत्र

कृतज्ञता ज्ञापन

विषयसूची

अध्याय एक

शोधपत्रको परिचय

१.१	परिचय	१
१.२	शोधपत्रको शीर्षक	२
१.३	शोधपत्रको प्रयोजन	२
१.४	समस्याको कथन	२
१.५	उद्देश्य	२
१.६	पूर्वकार्यको समीक्षा	२
१.७	औचित्य	४
१.८	शोधकार्यको विधि	४
१.९	अध्ययनको विधि	४
१.१०	शोधपत्रको रूपरेखा	५

अध्याय दुई

स्याङ्जा जिल्ला र कालीगण्डकी क्षेत्रको परिचय

२.१	ऐतिहासिक पृष्ठभूमि	६
२.२	स्याङ्जा नामकरण	७
२.३	स्याङ्जा जिल्लाको भौगोलिक परिचय	७
२.४	स्याङ्जा जिल्लाको पश्चिमी कालीगण्डकी क्षेत्र	८

अध्याय तीन

लोकगीतको सैद्धान्तिक परिचय

३.१	लोकसाहित्यको तथा लोकगीतको सैद्धान्तिक परिचय	१०
३.२	लोकसाहित्यको परिचय	१०
	३.२.१ उत्पत्तिमूलक दृष्टिकोण	१२
	३.२.२ व्यक्तिमूलक दृष्टिकोण	१२
३.३	लोकसाहित्यको परिभाषा	१२
३.४	लोकसाहित्यको विशेषता	१४
	३.४.१ मौखिक परम्परा	१५
	३.४.२ काल्पनिक परम्परा	१५
	३.४.३ सामाजिक यथार्थता	१५
	३.४.४ मनोरञ्जनात्मकता	१६
	३.४.५ सरलता तथा सरलता	१६
	३.४.६ सामूहिकता	१६
	३.४.७ स्थानीय रङ्ग	१६
३.५	लोकसाहित्यको महत्व	१७
	३.५.१ सैद्धान्तिक महत्व	१७
	३.५.२ प्रायोगिक महत्व	१७
३.६	लोकसाहित्यको महत्व	१८
	३.६.१ लोककथा	१८
	३.६.२ लोकगाथा	१९
	३.६.३ लोकनाटक	१९
	३.६.४ उखान टुक्का	१९
	३.६.५ गाउँखाने कथा	२०
	३.६.६ लोकगीत	२०
३.७	लोकगीतको सैद्धान्तिक परिचय	२१
	३.७.१ लोकगीतको परिभाषा	२२
	३.७.२ लोकगीतको विशेषता	२२

३.७.२.१ लयात्मक र सङ्गीतात्मक २३
३.७.२.२ मौखिक श्रुति परम्परा २४
३.७.२.३ अज्ञात स्रस्टा २४
३.७.२.४ प्राचीन अवशेष २४
३.७.२.५ मनोरञ्जनात्मकता २४
३.७.२.६ सामूहिकता २४
३.७.२.७ सरल र सहज २५
३.७.२.८ परिवर्तनशील २५
३.७.२.९ उपदेशात्मकता २५
३.७.२.१० स्वच्छन्दता २५
३.७.२.११ मर्मस्पर्शी र प्रभावकारी २६
३.७.३ लोकगीतको वर्गीकरण २६
३.७.४ लोकगीतका तत्त्वहरू २७
३.७.४.१ विषयवस्तु वा भाव २७
३.७.४.२ भाषा २७
३.७.४.३ लय वा भाका २८
३.७.४.४ सङ्गीत २८
३.७.४.५ कथन पद्धति २८
३.७.४.६ निष्कर्ष २९

अध्याय चार

स्याङ्जा जिल्लाको कालीगण्डकी गाउँपालिका ५, ६ र ७ क्षेत्रमा प्रचलित लोकगीतको परिचय र वर्गीकरण

४.१ कालीगण्डकी क्षेत्रमा प्रचलित लोकगीतको परिचय ३०
४.२ कालीगण्डकी क्षेत्रमा प्रचलित लोकगीतको वर्गीकरण ३१
४.२.१ ऋतुकालीन पर्वगीत ३१
४.२.१.१ मारुनी गीतिनाच ३२
४.२.१.१ अ) सोरठी गीत ३३
४.२.१.१ आ) ख्यालीगीत ३५
४.२.१.२ भैलोगीत ३६

४.२.१.३ देउसीगीत ३८
४.२.१.४ होलीगीत ३८
४.२.१.५ तीजगीत ३९
४.२.२ संस्कारगीत ४०
४.२.२.१ रत्यौली ४१
४.२.२.२ गाथागीत ४१
४.२.२.३ महालगीत ४२
४.२.२.४ सिलोकगीत ४३
४.२.२.५ भजनगीत ४४
४.२.३ ऋतुकालीन कर्मगीत ४५
४.२.३.१ असारे गीत ४५
४.२.३.२ मंसिरे गीत ४७
४.२.४ बाह्रमासे गीत ४७
४.२.४.१ स्फुट वा फुटकर लोकगीत ४८
४.२.४.२ दोहोरी गीत ५०
४.२.४.३ सामाजिक गाथा गीत ५१
४.२.४.४ बालगीत ५३
४.२.४.५ झ्याउरे गीत ५४
४.२.५ निष्कर्ष ५६

अध्याय पाँच

उपसंहार

५.१ उपसंहार ५७
५.२ सम्भावित शीर्षकहरु ६०
सन्दर्भ सूची
परिशिष्ट खण्ड
परिशिष्ट (क) : लोकगीतहरु
परिशिष्ट (ख) : कालीगण्डकी ५ र ६ का चर्चित राष्ट्रिय लोकगायक एवं कलाकारहरू
परिशिष्ट (ग) : अध्ययन क्षेत्रको नक्सा
परिशिष्ट (घ) : अध्ययन क्षेत्रमा लिइएका केही फोटाहरु

Formatted: Font: Italic, Font color: Text 1
Formatted: Font: Italic, Font color: Text 1
Formatted: Font: Italic, Font color: Text 1